

ÉLETÜNK

XLI. évf. 6. szám (41. Jg. Nr. 6)

Az európai magyar katolikusok lapja

2009. június

KÉRJÜNK PAPI HIVATÁSOKAT

Jó Pásztor vasárnapján immár 46. alkalommal ünnepelte Egyházunk a hivatások világnapját. XVI. Benedek pápa erre az alkalomra írott üzenetét a Vatikáni Rádió ismertette.

A papi és szerzetesi hivatásban Isten hívása és az ember szabadon adott válasza találkozik a szereteten és az imán keresztül – szerepel a Szentatyai üzenetében. Az Egyházban örök figyelemzettséggel újra és újra elhangzanak Jézus szavai: „Kérjétek az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat aratásába”. Az Úr arra int tehát bennünket, hogy szüntelenül és bizakodva kérjük a hivatások ajándékát. Csak az állandóan imádkozó keresztény közösség tud növekedni az Istentől jövő kezdeményezés iránti hitben és reményességben.

A papságra és a megszentelt életre szóló elhivatottság rendkívüli isteni ajándék, amely abba a széles körű szeretet- és üdvösségtervbe illeszkedik, amelyet Isten minden ember és az egész emberiség számára elgondolt. Pál apostol, akinek születése kétezredik évfordulójára emlékezünk, az Efezusiakhoz szóló levelében ezt írja: „Aldott legyen az Isten, Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki Krisztusban minden lelki áldással megáldott minket fönn az égben. Mert öbönne választott ki a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte.”

Az életszentségre szóló egyetemes meghívásban rendkívüli Isten azon kezdeményezése, hogy kiválaszt néhányat Fia, Jézus Krisztus követésére, akik az Ő kiváltságos szolgái és tanúi lesznek. Jézus személyesen választotta ki apostolait, akikhez később mások is csatlakoztak, így a századok során papok és Istennek szentelt emberek megszámlálhatatlan sokasága áldozta életét az Egyházban az Evangélium szolgálatáért. Mindamennyünk első kötelessége ezért, hogy kitartó imádsággal ébren tartjuk az isteni kezdeményezést a családokban, a plébániákon, a lelkiismereti mozgalmakban, a szerzetesközösségekben és az egyházmegyei élet minden területén. Imádkozzunk azért, hogy növekedjen a hívek Istenbe vetett bizalma, s bízzanak abban, hogy az aratás Ura továbbra is kéri majd egyesektől, hogy szabadon válaszoljanak a papságra és a megszentelt életre szóló meghívásra.

Az Eucharisztia a legméltóbb kifejezése annak, hogy az Atya Egyszülött Fiában szabadon felajánlotta az üdvösséget az emberiségnek. Ezt a titkot szemlélve értjük meg igazán, hogy az isteni kezdeményezésbe vetett bizalom hogyan alakítja és teszi még értékesebbé az ember Istennek adott választát. Ezt az üdvözítő titkot újítják meg újból és újból Isten dicsősége újraeljövételéig a papok, akik éppen az Eucharisztiaiban jelen lévő Krisztusban találják rá a hivatás-párbeszéd csodálatos példájára, ahogy Krisztus feltétlen bizalommal válaszol az Atya kezdeményezésére. Az isteni kezdeményezés és az emberi válasz egymásba fonódása a szeretetben csodálatos módon jelen van a szerzetesi hivatásban is.

(Folytatás a 2. oldalon)

Hendrick van Balen (1575-1632)

A Szentháromság

(Szent Jakab-templom, Antwerpen)

SENTHÁROMSÁG VASÁRNAPJA

A pünkösdi utáni első évközi vasárnap Szentháromság vasárnapja. Miután az üdvösség történetének eseményeit megünnepeltük, mintegy összefoglalóul hitünk legszentebb misztériumát ünnepezzük.

A liturgikus ünneplés csak később kezdődött. Bár a VI. században már megtalálhatók voltak az ünnep nyomai, de csak a VIII. századból fennmaradt Geláziusz-féle szakramentárium közli a Szentháromság prefációját. Ugyanakkor megtalálható a Szentháromságról való mise az úgynevezett fogadalmi (votív, ma: alkalmi) misék között, amelyet Alkuin (†804) tours-i apát készített. Ő állította össze Nagy Károly részére a votív miséket az egész hétre, vasárnapra pedig a Szentháromságról szólót. Ezt az összeállítást szeretele jeliül elküldte a feldalai rendtársaknak.

Az ünnepet Stephanus, Lüttich püspöke (†920) vezette be. Elrendelte városában, majd szép szolozsmát is szerkesztett az ünnepre. Ebből is látható, hogy életében jelentős szerepet játszott a Szentháromság tisztelete. Írt egy könyvecskét elődjéről, Szent Lambertről (akit 670-ben száműztek), s közli egy főhazát:

„Istenem, kérlek, áld meg szolgálódat, Isten, ki hármasságban áldott légy!”

Az írását egy nagyon szép doxológiaiával (dicsőítés) zárta:

„Miközben uralkodik az élő Isten Háromsága teljességében s az egység jenségében,

kinek dicséret legyen, s a szentek ujjongása;

és folytonos hálaadás most és mindig a halhatatlan örökkévalóságban át. Amen.”

A püspököt székesegyházában a Szentháromság-oltár alatt helyezték örök nyugalomra. Utóda pedig az egész egyházmegye számára elrendelte Szentháromság ünnepét.

Róma nem helyeselte és nem fogadta el az ünnepet. III. Sándor pápa (†1181) így ír egy levelében: „Némelyek szokásba hozták, hogy a Szentháromság ünnepét ülik pünkösdi nyolcadánban, mások az egyházi év utolsó vasárnapján.

(Folytatás a 7. oldalon)

AZ ÖRÖK ÉRTÉKEK MA IS ÉLNEK

Boldog Gizella, Szent István király áldott emlékü felesége, a Veszprémi Főegyházmegye társüdvőszentje halálának 950. évfordulóján egyházmegyei búcsút tartottak Veszprémben május 9-én.

Az ünnepi szertartásra az érseki székhelyre érkezett a fővárosból a Szent Korona hiteles másolata is, amelyet a város polgármestere, Debreczeni János és Márfi Gyula érsek fogadott ünnepélyesen a város főterén. Majd körmenetben, a koronaörök kíséretében vitték fel a magyar államiság jelképét a veszprémi várba a Szent Mihály-székesegyházban őrzött Gizella-karereklyével egyetemben, s a bazilika előtt szabadtéri hálaadó szentmisét mutatott be Erdő Péter bíboros a jeles alkalomra érkezett püspökök és az egyházmegye papsága közösségében.

„Boldog Gizella, bajor honból jöttél, s Pannóniában példaképünk lettél. Isten dicséretre, otthonod, s családod, ez volt hivatásod...” – csendült az énekesző a több ezer egybegyűlt zarándok ajkán, akik a szélrozsza minden irányából érkeztek, többek között a szent életű királyné szülőházából, Bajorországból, Passauból is. Veszprémben minden évben egyhetes ünnepi (kulturális és egyházi) rendezvénysorozattal adóznak Gizella emlékének, névünnepehez kapcsolódva. Az idei ünnepnek különös szakrális jelentőséget adott a Szent Korona és a Gizella-ereklye együttes jelenléte – István és Gizella „találkozása” – a szertartáson. A szentmisen magyar és német nyelven is felhangzott az Evangélium és az egyetemes könyörgések. A felajánlások pedig a régi

magyar hagyományokat követve a polgármester és kísérete jelképesen a kenyeret és a bort is az oltárra helyezte, melyet a bíboros megáldott.

Erdő Péter szentbeszédében Szent Máté Evangéliumának a kincsről, a gyöngykereskedőről és a hálóról szóló példabeszédére utalva mutatott rá: „Hasonlít a mennyek országa a szántóföldön elásott kincshez”, Isten országa olyan elemi erjű valóság, ami feltétlen odaadást kíván a részünkről. Ez jellemezte eleink, köztük az élen Szent István király küzdelmét is – Boldog Gizellával az oldalán – a magyarság új életének megteremtésében, a kereszténység felvételében.

(Folytatás a 6. oldalon)

Koronaörök vitték fel a magyar állam jelképét a veszprémi várba

EURÓPAI MAGYAR PAPI KONFERENCIA

Az európai magyar közösségeket vezető lelkipásztorok 2009. április 27–30. között, Passauban tartották szokásos évi konferenciájukat, amelyre Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergombudapesti segédpüspök hívta őket.

A konferencia helyszínül azért esett a választás a három folyó összefolyásánál fekvő, festői szépségű Passaura, mert ebben az évben van Boldog Gizella halálának 950. évfordulója. A konferenciára érkezők első útja az ő sírjához vezetett, hogy koncelebrált szentmisével kezdjék együttlétüket, leróva tiszteletüket Szent István első magyar király bajor feleségének földi maradványai előtt, és kérjék a közbenjárását egész népünkért. Cserháti Ferenc püspök szentbeszédében felidézte Boldog Gizella életének példáját, a szentmise után pedig az ő vezetésével helyezték el a megemlékezés virágait a sírra. A

továbbképző előadások a második napon kezdődtek, amelyeket Szentmártoni Mihály jezsuita atya, a római Pápai Gergely Egyetem Lelkiségi Intézetének vezetője tartott, a papi identitás, a lelkiismereti mozgalmak, a pap imaélete, és az Isten-kép témakörében. A napi szentmiséken is ő mondta az elmélkedéseket. A konferencia harmadik napját a lelkipásztori beszámolóknak szentelték. Cserháti Ferenc püspök Ausztráliában tett lelkipásztori útjáról számolt be, majd elsőként Kiss G. Barnabás OFM, a püspök Egyesült Államokban élő delegátusa szólt fel,

(Folytatás az 5. oldalon)

Összesen 26 lelkipásztor érkezett a konferenciára

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Három kérdés húsvét után

Mire lapunk júniusi száma olvasóink kezébe kerül, a húsvéti idő régen a múlté. Mégis úgy gondolom, nem vétkes anakronizmus, ha megpróbálók válaszolni három húsvéti kérdésre. Az első kettő Ausztriából, a harmadik Belgiumból érkezett.

„Kedves Miklós atya, két kérdés is lenne ez alkalommal, de a kettő összefügg. Jó múltkorában egy barátom nyolcéves kislány, amikor megkérdezték tőle, milyen ünnep van húsvétkor, azt válaszolta: »A húsvéti nyuszi ünnepe«. A gyerek mentésére legyen mondván, hogy még nem volt elsőáldozó, és hogy szülei nemigen kopartják a templompadokat... Ilyen körülmények közt nem meglepő, ha a gyerek ez irányú ismeretei arra szorítkoznak, amit hall, amit lát a tévében, az utcán, a kirakatokban, és amiről iskolatársaival beszélget. Engem persze inkább az izgat, hogy hogyan jutottunk idáig: hogyan lett a feltámadt Úr Jézusból »húsvéti nyuszi«, és mi köze a piros tojásnak mindehhez?»

A két kérdés valóban összefügg. Nemcsak azért, mert valamikor egy pihentagyú mesemondó kitalálta, hogy a húsvéti tojást a nyuszi hozza, vagy legalábbis az rejti el a kertben, hanem mert eredetileg a nyúlunk is és a tojásnak is megvolt a vallásos szimbolikája, méghozzá éppen húsvét kapcsán.

A húsvéti tojás

Vegyük először a húsvéti tojás történelmi hátterét. A „történelmi” jelző nem túlzás, minthogy már a kereszténység első századaiban a tojás Krisztus sírját jelképezte, amelyből a feltámadást, mintegy feltörve a tojás héját, elevenen lépett ki.

Nem volt egyöntetű a tojással kapcsolatos böjti fegyelem: Kolostorokban gyakran nemcsak a húsféle, hanem a tojás is tiltott ételnek számított. Mindenesetre a nagyhéten a hűvek a tojástól is tartózkodtak. Ezért jött szókába a XII. század óta, a húsvétól kezdve újra megengedett ételnek, köztük a hús (hús-vét) és a tojás megáldása. Mint ismeretes, a nagyböjt kezdetétől – ezért „hús-hagyó kedd” – a húsételtől való megtartóztatás sokáig előírás volt. Az étel megáldása azt a célt is szolgálta, hogy a böjt következtében legyöngült szervezetnek a sok finomság ne ártson, ugyanakkor jelképezte a feltámadt Jézus ajándékát, a húsvét örömét, aki maga is étkezett apostolai körében. A „piros tojás”, tehát a tojásfestés szokása, ugyancsak vallásos eredetű: a piros a feltámadás, az élet színe volt.

A húsvéti nyúl

Valamivel komplikáltabb annak magyarázata, hogy mi köze van a tapsifülesnek a húsvéti titkához.

Tény és való, hogy van a mezei nyúlunk egy fajtája, a hönnyúl, amely bundája színezet az évszaknak megfelelően változtatja. Ez a jelenség indította Szent Ambrust, Milánó püspökét a IV. században, hogy ebben Jézus feltámadása révén fellépett átalakulás jelképét lássa.

A Bizánci Birodalomban (Konstantinápoly, ma Isztambul) is ismert volt a nyúl, mint Krisztus jelképe: amint a nyúl – állítólag – nyitott szemmel alszik, úgy Ő sem „hunyja be a szemét”, azaz nem hal meg több feltámadása után. – Egy további kísérlete a nyúl és a húsvét kapcsolatának magyarázata: egy időben az adósoknak nagycsütörtökön kellett adósságukat rendezni és ez

gyakran természetben történt, tojás és nyúl formájában.

A 18. századtól kezdve a húsvéti nyuszi vallási vonatkozásaira már nincs utalás, de egyre gyakoribb képeskönyvekben és képeslapokon a húsvét összekapcsolása a nyúllal és az általa „hozott” színes tojásokkal.

Eduard Mörike, német költő (19. század) verset is írt egy húsvéti tojásra, amely szerint a teremtés előtt Isten ki gondolta ugyan a tojást, de még nem volt tyúk, amely azt megtöjhatta volna, így hát a nyúl vállalta, hogy elhozza.

Ma mindenesetre a húsvéti nyuszi és a színes tojás előállítás hatalmas üzlet a csokoládégyárak számára, és ahogy sikerült a karácsonyt elamerikanizálni Santa Claus-, Mikulás-, Téliapó-figurákkal, és business-szé átfőrné, úgy eredményes lett a kereszténység legnagyobb ünnepének kiszakítása vallásos értelméből. A konzumgondolkodás az embert a teljes lelki elszegényedésbe sodorja.

Szálaltal még inkább manipulálhatóvá válik.

A felismerhetetlen Jézus

Egy belgiumi olvasónk tette fel a harmadik kérdést, amelyre igyekeznünk válaszolni. Idézünk leveléből: „A húsvéti utáni hetek evangéliumai a feltámadt Jézus megjelenéseiről számolnak be: Mária Magdolnának, az asszonyoknak a sírnál, többszörször az apostoloknak, az emmauzsi tanítványoknak. A leírások azonban különböznek egymástól, sőt bizonyos ellentétek is vannak közöttük. De egy pontban valamennyien megegyeznek: Jézust senki sem ismeri fel az első pillanatan. Mária Magdolna a temető kertészét, az emmauzsi tanítványok egy ismeretlen idegent látnak benne, az egybegyűlt apostolok pedig valamiféle kísértetet, és csak amikor Jézus egy szóval, gesztussal feltárja kilétét, hiszik el, hogy valóban Ő az. Meglepő módon ez az egyetlen közös elem a feltámadást követő találkozásokban: Jézus felismerhetetlensége. Vajon nem azok nézetét erősíti ez a körülmény, akik Jézus feltámadását a hozzá közel állók fantáziája szüleményének tartják? Mert nem akarták tudomásul venni a halálát, kitalálták, hogy feltámadt.”

Nos, olvasónk érvelése logikusnak tűnik. Mivel a feltámadás, ahogy az evangéliumok beszámolnak róla, példátlan esemény és a belőle levonható következmények emberi létünk ártékelését vonják maguk után, szinte magától értetődő, hogy a kételkedők és szembenálló frontja kezdetől fogva kereste az érveket a feltámadás tagadására. Nem volt a történelemnek időszaka, amikor az egyik vagy másik a feltá-

madást tagadó teóriát valaki ne fedezte volna fel újra, annak ellenére, hogy előtte számtalanszor megcáfolták. Ez így van manapság is, azzal a különbséggel, hogy most a média, film, tévé is bekapcsolódik, annak bizonyítására, hogy a feltámadás mese, mítosz, „kitaláció”. Az egészet „a papok találták ki”, mert számukra létkérdés: a feltámadás nélkül az egész kereszténység alapja szűnik meg.

Most azonban nem a feltámadás ellen felhozott érvek cáfolata a feladat (ha nem tévedek, tavaly végigvettük a legfontosabbakat), hanem a feltámadt Krisztus felismerhetőségének nehézségeit szeretném kibogozni.

Mi okozhat olyan változást ismerősökben, barátokban, hozzátartozókban, hogy nem ismerjük fel őket?

Mindnyájan tudjuk, hogy az idő nem múlik el nyomtalanul felettünk. Amikor 44 évi távollét után először találkoztam volt osztálytársaimmal, akikkel nyolc évig nyomtunk együtt a Budapesti Piarista Gimnázium padjait, be kellett mutatkozzunk egymásnak. De ilyen változás gyorsabban is bekövetkezhet, például egy lelki megrázkódtatás (hirtelen megöszülés), valamilyen betegség, baleset, vagy operáció folytán. Ha mármint valaki a földi lét síkjáról átlép egy más – mondjuk: „földön túli” – létsíkra, akkor ez a gyökeres „másság” kihat fizikai megjelenésére is. A feltámadás nem egyszerűen az eddigi élet folytatása a testi halál bekövetkezése után (az ilyen klinikai, tehát átmeneti halálról tudományos kutatások tájékoztatnak). Jézus halála végleges halál volt, tehát a feltámadása révén is egy végleges állapotba került, amely azonban lényegesen különbözik a földitől. Az átlépés az Isten létsíkjára többek között avval jár, hogy az evilági természet törvényei többé nem érvényesülnek (például testsúly, térfogat, az anyag ellenállása). Ilyenkor beszélünk a „megdicőült testről”. Érthető, hogy egy ilyen test, habár valódi test, érzékzerveinkre másként hat. Így aztán már logikus, hogy Jézus környezete, amely csak a Mester földi testét ismererte, csak lépésről lépésre szokta meg az ériktevést a feltámadt testtel. De végül is, ha Jézus feltámadt testének voltak is szokatlan jellegzetességei, személye nem változott és éppen a személyisége, szavai, tettei, a természetes közvetlensége a Hozzá közel állókhoz, segített áthidalni a felmerülő problémákat. Így aztán, némi bizonytalankodás után hitük annyira megerősödött, hogy a kételkedésnek még az árnya sem érintette őket. Erre építhetett Jézus.

Tudta, hogy mennyibenetele nem befejezés, hanem annak a korszaknak a kezdete, amelyet így jelölt meg: „Íme én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig” (Mt 28. 20). Ez a mi korunk. Jézus ígéretére pedig mi építhetünk.

Frank Miklós

KÉRJÜNK PAPI...

(Folytatás az 1. oldalról)

Az Egyházzól szóló Lumen gentium zsinati konstitúcióban ez áll: „Az Istennek szentelt tisztaság, szegénység és engedelmisség evangéliumi tanácsai (...) isteni ajándékok, amelyeket az Egyház az Úrtól kapott és az ő kegyelmével mindig megőrzi azokat.”

XVI. Benedek pápa a hivatások világnapjára írt üzenetében végül megerősítette, hogy a papi szolgálatban és a szerzetesi életben lehetetlen lenne kizárólag emberi erőre támaszkodni. Ismételt hangsúlyozni kell ezért, hogy az isteni hívásra csak az válaszolhat, aki tisztában van azzal, hogy a kezdeményezés Istentől

indult ki, és egyedül Ő képes véghez vinni benne az üdvösség tervét.

A Szentatya üzenete ezzel a buzdítással zárul: „Kedves barátaim, ne hátráljatok meg a nehézségek és a kétértelműségek előtt, biztatok Istenben és kövessétek hűséggel Jézust. Így tanúi lesztek annak az örömnél, amely a vele való bensőséges közösségből fakad. Tegyetek úgy, mint Szűz Mária, akit hite miatt minden nemzedék boldognak nevezett. Fordítsátok minden lelki energiátokat a Mennyei Atya üdvözítő tervének megvalósítására, amint Mária tette; ti is ápoljátok szívetekben a hódolat és az imádás képességét Isten iránt. Istennek hatalma van ahhoz, hogy nagy dolgokat műveljen, mert szent az Ő neve.” □

IMASZÁNDÉKOK

Júniusra

I.

Általános szándék: Hogy a szegényebb országok felé forduló nemzetközi figyelem konkrétabb segítségre serkentse, különösen azért, hogy a külföldi adósságok szétzúzó terhét megkönnyítsék számukra.

Számos szegény országban azok az összegek, amelyekkel visszafizetik a más hatalmaknak járó államadósságot és annak kamatait, elérik a négy-szeresét annak, amit a közegészségügyre fordítanak. Ez például azt eredményezi, hogy minden évben mintegy húszmillió gyermek hal éhen, vagy pusztul bele elterülhető, megelőzhető betegségekbe.

Jó tudatosítanunk, hogy a pénzügyi fejlődés nem egyedül technikai feladat. „Semmiféle emberi tevékenység nem zajlik az erkölcsi megítélés hatáskörén kívül. Ezért azok a tevékenységek, amelyek tartós következményekkel járnak egész népességek életére, különösen a legszegényebb övezetekben, különös figyelmet és gondos erkölcsi vizsgáldást érdemelnek.” (Celestino Migliore, a Szentsek ENSZ-megfigyelője, 2007. októberben)

Nézzük tovább a konkrét tényeket. 1990-ben a fejlődő országok teljes külső tartozása 1500 milliárd dollár volt; 2001-re az összeg felment 2400 milliárd dollárra. Jó okunk van annak állítására, hogy ezek az adósságok a hitelezők gonosz ügyviteléből kifolyólag léteznek ilyen módon. Az adósság ismétlődő válsága a pénzforrások éveket átfigogó általános veszteségét idézi elő, amely ezeket a nemzeteket megfosztja az alapvető fejlődéshez lényeges életforrásoktól, beleértve az egészség- és nevelésiügyi szolgáltatások minimális színvonalát.

Melyek a visszahatások az életmódra és a személyi méltóságra? Megszűnnek olyan társadalmi kapcsolatok és hálózatok, amelyek szükségese a személyi sértelettség és méltóság fenntartására; ez az esete a magukra hagyott öregeknek, a biztosításuk nem rendelkező betegeknek, a nem képzett vagy munka nélküli munkásoknak, az állásuk nem jutó bevándorlóknak, a sérült család háttérrel rendelkező nőknél és gyermekeknek, a különféle bizonytalan helyzetekben élőknél.

Ne gondoljuk persze, hogy megoldáskeresés nem létezik. A Nemzetközi Valutaalap meg a Világbank kifejlesztett egy kezdeményezést a leginkább eladósodott országok megsegítésére. Huszonkét ország már magáévá tette a programot, és elfogadta a feltételeket, amelyek mellett a tartozásokat megszüntetik; más országok fokozatosan csatlakoznak. Persze ebben az összefüggésben valamennyi szereplő részvételre szükséges: a helyi kormányok hatékony eljárásmodokat fogadatosítsanak, az egész nemzetközi közösség fogjon össze, a hitelezők eljárás módját az erkölcsösség elvei irányítsák.

Ilyen szellemben és értelemben írt többek között II. János Pál 1999. szeptember 23-án egy „tartozáskampány” csoportnak, XVI. Benedek pedig 2006. december 16-án Angela Merkel német kancellárnak.

Most azt kéri tőlünk a pápa: ebben a hónapban imádkozunk azért, hogy a felsorolt és hasonló kezdeményezések hozzanak gyors és hatékony megkönnyebbülést a szegény országoknak és lakóiknak, halálra kényserítet gyermekeiknek. Krisztusba, az egyetlen Megváltóba kapaszkodva tegyem ezt én is, az apró és névtelen Krisztus-hívő.

(Folytatás a 4. oldalán)

RÓMAI MEGEMLÉKEZÉS

Halála évfordulójának előestéjén, május 5-én Mindszenty József bíboros egykori római címetemplomában, a Santo Stefano Rotondo-bazilikában Urbano Navarrete bíboros mutatott be szentmisét.

A szentmisén a Pápai Magyar Intézet és a római magyar közösség meghívására a Rómában dolgozó magyar papok és szerzeteseken kívül horvát, ír, orosz és német papok is részt vettek. A koncelebrálók között volt Jakubinyi György gyulafehérvári érsek. Az oltárszolgálatot a Collegium Germanicum et Hungaricum magyar növendékei végezték. A magyar külképviseletek részéről a szentmisén jelen volt Balassa János, Magyarország szentszéki, illetve Merényi Miklós, hazánk római nagykövete.

A szentmise elején Németh László köszöntötte a bíborost és a résztvevőket. A spanyol származású bíboros szentbeszéde elején felidézte Magyarországhoz fűződő személyes emlékeit, megbecsülését a magyar nemzet iránt, majd érdekes párhuzamot vont a spanyol polgárháború és a kommunista diktatúra között. Mindszenty bíboros életútjából azt emelte ki, hogy a nemzet szava volt életében, elítélésben és halála után is. Felidézte esztergomi székfoglalóján mondott buzdítását, amely igen megragadta őt, hogy a magyar nemzet legyen imádkozó nemzet.

A szentmise résztvevői a vértanú sorsú bíboros boldogáavatásáért és azokért fohászkodtak, akik Mindszenty József boldogáavatásáért fáradoznak.

Érszegi Márk Aurél

NAGYSZOMBAT ÚJ ÉRSEKE

A Szentatya április 18-án elfogadta Ján Sokol nagyszombati érsek életkorára való tekintettel történő lemondását, és Róbert Bezák redemptorista szerzetest nevezte ki a főegyházmege élére.

Ján Sokol 1987-től állt a Nagyszombati Főegyházmege élén. Miután 1995-ben Kassát érseki rangra emelték, Nyugat-Szlovákia metropolitája és pozsony-nagyszombati érsek lett. Az elmúlt év határendezésétől kezdve (2008. február 14.) nagyszombati érsek.

Róbert Bezák C.S.S.R. 1960-ban született. 1979-ben lépett be a redemptoristák kongregációjába, 1983-ban örökfogadalmat tett, majd 1984-ben Besztercebányán pappá szentelték. Breznóbányán, Gyevtán és Garamszentkereszten volt segédlelkész, majd a Besztercebányai Egyházmegye három plébániáján szolgált. 1990-től 1993-ig Rómában morális teológiát tanult, és licénciát szerzett. 1993-tól 2000-ig a redemptoristák helyettes tartományfőnöke, 1993 és 2005 között a Szlovák Szerzeteselőjárók Konferenciájának elnöke volt. 1994. és 2000. között morális tanító a besztercebányai egyházmegyei szemináriumában. 2005-től Ohegyen lelkipásztorokdott, 2008-tól Besztercebányán működik.

Az új főpásztor szentelése és beiktatása június 6-án, délelőtt fél 11-kor lesz a nagyszombati bazilikában. □

TANÚSÁGTÉTELE MA IS AKTUÁLIS

Mindszenty-zarándoklat Esztergomba

„Egyházát és hazáját szenvedélyesen, hűségesen szerette, és nemcsak nyilatkozatokkal, de tetteivel is bizonyította, hogy erre áldozza egész életét” – mondta beszédében Erdő Péter bíboros Esztergomban, a május 2-án tartott szentmisén.

Az esztergomi bazilikában bemutatott szentmisén jelen volt Juliusz Janusz apostoli nuncius, a Püspöki Konferencia több tagja, közöttük Paskai László bíboros, Tertyák Csaba, Babel Balázs és Márfi Gyula érsek, Spányi Antal, Kiss-Rigó László és Kocsis Fülöp megyéspüspökök, Székely János, Udvardy György, Ladocsi Gáspár és Cserháti Ferenc segédpüspökök, valamint a diplomáciai testület és a közelet számos képviselője.

Az esztergomi bazilikát megtöltötték a már hagyományos Mindszenty-zarándoklatra érkezett hívek, akik közül sokan gyalogosan vagy kerékpáron jöttek Esztergomba, az út fáradságát is felajánlva hazánkért és Mindszenty József bíboros boldogáavatásáért.

Szentbeszédében Erdő Péter a felolvasott evangéliumi szakaszra (Jn 6,60-69) emlékeztetve kiemelte: A hit, bár emberi döntést kíván, igazi emberi cselekedet, egyben Isten kegyelmi ajándéka. Fontos, hogy legyenek hűséges tanúi Krisztus örömhírének. Mindszenty

bíboros ilyen volt. Tanúságtétele ma, harmincegy évvel halála után is aktuális – fogalmazott Erdő Péter –, mert a volt szocialista világban a vallás és az Egyház üldözésének emlékét éppúgy nem dolgozta meg föl a társadalom, mint sok más elhallgatott feszültséget és szenvedést.

„A múlta nézve Isten irgalmát kérjük mindannyiunk és egész népünk számára. Keresztény megbocsátással tekintünk a hajdani üldözőkre is. Hitet teszünk a megbékélés és a szeretet mellett.” A jelenre utalva Erdő Péter így fogalmazott: „népünk nehéz órákat él át, de hiszünk saját életünk értelmében és a magyarság létének értelmében is. Van célunk és van segítőnk is: Isten kegyelme kíséri az ember útját”.

A szentmise végén a jelenlévők Mindszenty József bíboros és Mészleányi Zoltán esztergomi segédpüspök boldogáavatásáért imádkoztak, majd koszorút helyeztek el és imát mondtak Mindszenty bíboros sírjánál.

Magyar Kurír/Fotó: Mudrák Attila

Az esztergomi bazilikát megtöltötték az imádkozó hívek és lelkipásztorok. Az ünnepi szentmise főcelebránsa Erdő Péter bíboros volt

BENEDEK PÁPA NÉGY ÉVE

Juliusz Janusz apostoli nuncius, Erdő Péter bíboros és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai hálaadó szentmisét mutattak be április 24-én XVI. Benedek pápa megválasztásának negyedik évfordulója alkalmából a Budavári Nagyboldogasszony-templomban.

XVI. Benedek pápát 2005. április 19-én választotta meg a konklávé Szent Péter apostol 264. utódául. Az eltelt négy évben a Szentatya 175 általános kihallgatást tartott, 231 alkalommal mondta el nyilvánosan az Úrangyala-, illetve a Regina Coeli-imádságot és 8 alkalommal adott Urbi et orbi áldást. Világnapokra 39, jubileumi rendezvényekre és kiemelt eseményekre összesen 42 hivatalos üzenetet küldött. 153 levelet írt, valamint 178 alkalommal mondott szentbeszédet és 961 beszédet tartott.

Benedek pápa két enciklikát – Deus caritas est és Spe salvi –, valamint egy apostoli buzdítást írt Sacramentum caritatis címmel. Mindhárom mű meglelt magyar nyelven is.

A Szentatya 15 apostoli levelet fogalmazott, amelyek többnyire boldogáavatásokról rendelkeznek (közel 700 esetben), 18 szentet avatott, és újabb 5 személyt került a szentek sorába április 26-án. Saját kezdeményezésű rendelkezést (motu proprio) 5 alkalommal adott ki.

Pápasága alatt eddig két konzisztóriumot tartott, amelyeken 38 új bíborost kreált.

Az elmúlt négy esztendőben a Szentatya 12 külföldi apostoli látogatást tett. Járt Németországban (2 alkalommal), Lengyelországban, Spanyolországban, Törökországban, Brazíliában, Ausztriában, az Amerikai Egyesült Államokban, Ausztráliában, Franciaországban, az afrikai kontinensen Kamerunban és Angolában, valamint idén májusban a Szentföldre utazott.

Olaszországban 2005 óta Bari, Manoppello, Verona, Vigevano, Padova, Assisi, Loreto, Velletri, Nápoly, Savona és Genova, Brindisi és Santa Maria di Leuca, Cagliari, Pompeji hívei köszöntötték személyesen Benedek pápát, aki április 28-án felkereste a földrengés sújtotta Abruzzo tartományt is.

Diplomáciai látogatások alkalmával a pápa számos ország vezetőit fogadta – királyokat, államelnököket, minisztereket –, illetve szentszéki nagykövetekkel, püspöki konferenciák és egyházi intézmények küldöttségeivel, valamint közéleti személyiségekkel találkozott.

2008. május 4. és 10. között a magyar püspökök ad limina látogatást tettek a Vatikánban, ahol kihallgatásnak fogadta őket XVI. Benedek pápa.

(MKPK)

JUBILEUMI KOMÁROMI IMANAP

Jó Pásztor vasárnapján, május 3-án a felvidéki Komárom Szent András-templomában tartották a jubileumi XX. Komáromi Imanapot a helyi plébánia, a Jópásztor Alapítvány és a Pázmaneum Társulás szervezésében. Az első imanapra 1990 felkösztönést került sor, s azóta minden év Jó Pásztor vasárnapján összegyűlnek a felvidéki magyar katolikus hívek.

Az imanap programja fél háromkor kezdetét vette. A Nádor utcán felállított szabadtéri stációkhoz a lelkipályák felváltva vitték vállukon a komáromi imanapok keresztjét. Ebben az évben Lenár Károlynak, a Jópásztor Alapítvány és Társulat néhai elnökének gondolatai alapján elmélkedtek Farkas Zsolt garmkövesdi plébánosnak, az alapítvány jelenlegi elnökének vezetésével a papok és hívek Krisztus Urunk kinszenvedéséről. Fél négytől a plébániatemplomban Karaffa János, a Pázmaneum elnöke tartott előadást Lenár Károly atya hitvalló életéről. Ismertette a komáromi imanapok szellemi atyjának életútját, nagy hangsúlyt fektetve arra az áldozatra, amelyet Károly atya a felvidéki magyar katolikus közösségért hozott már a kommunista diktatúra idején is, amikor üldöztek és börtönbe zárták bátor kiállása miatt. Az előadó kiemelte a hitvalló lelkipásztor útmutató szavait, amelyeket a XIV. Komáromi Imanapon mondott: „A keresztet pedig mindig a bátor papok tartották. Most is ilyen bátor papokra van szükség, akik össze tudnak fogni. A fő helyen ülőeknek, a vezetőeknek, legyenek azok egyházi vagy világi vezetők, egyet kellene tudatosítaniuk: aki első akar lenni, az kösse fel a kendőt, és szolgáljon”.

A szentmisét Orosch János nagyszombati segédpüspök mutatta be közel félszáz oltartestvérel együtt, akik különböző egyházmegyeiből érkeztek, hogy Jó Pásztor vasárnapján közösen kérjék az aratás Urát híveikkel együtt magyar papi- és szerzetesi hivatásokért, valamint magyar püspökért. A főpásztor szentbeszédében buzdította a lelkipályákat, hogy mindig bátor hirdetői legyenek az Evangéliumnak. A híveket arra kérte, hogy kitartóan imádkozzanak a papi hivatásokért.

Az egyetemes könyörgéseket a komáromi Marianum Egyházi Iskolaközpont diákjai olvasták fel. A szentmise gyűjtését az adakozók a Marianum mellett felépítendő – a magyar katolikus ifjúság megfelelő lelki képzését szolgáló – Szent Imre Kollégium céljaira ajánlották fel.

Az ünnepi liturgia végén Karaffa János ismertette František Tondrának, a Szlovák Püspökkari Konferencia elnökének a 25 000 felvidéki magyar katolikus pap és hívő, valamint 25 felvidéki magyar szervezet által aláírt nyílt levélre küldött választ, amely a következőket tartalmazza: „... 2008. szeptember 18-án keltezett levelük tartalmát ismertetem a Szlovák Püspökkari Konferencia 61. együttes ülésén. A püspökök természetesnek tartják, hogy biztosítani kell a nemzeti kisebbségek minőségi szinten végzett lelkipásztori gondozását, beleértve a katolikus magyar kisebbségét is. A püspökök megállapították, hogy ennek a lelkipásztori gondozásnak a konkrét megoldása az adott egyházkörmányzati területért felelős megyéspüspök teljes joghatósága alá tartozik”. doc

Gyermekeknek

MAI MEGHÍVOTTAK

Ugye tudjátok, hogy minden egyes embert meghívtok Isten az életszentségre? És azt is tudjátok, hogy közülük néhányat valami egészen különleges szolgálata is. Ez pedig nem más, mint a pápi, vagy a szerzetesi szolgálat.

Jézus már amikor a földön járt, kiválasztott magának olyan társakat, akik előbb tanítványai, majd pedig apostolai lettek a hithirdetésben és a szeretet tevékeny gyakorlásában.

Kétezer év múltán sincs ez másként. Kiválaszt, megszólít sokunkat, s szeretné, ha követnénk őt. Ma is az kell a tanítvánnyá váláshoz, hogy először Jézus iskolájának a növendékei legyünk. Annak idején nem volt egy külön iskolaépület, ahol Jézus tanított. Erdőn, mezőn, vízen, magánházakban folyt a tanítás. Ma jól felszerelt hittudományi főiskolák, egyetemek várják a meghívottakat, ahol tudós professzorok vezetésével haladnak előre a tudományok-

ban, meg a testvéri szeretet megélésében.

A többi életszentségre meghívottak is van ám feladata a hivatások gondozásában. Ők biztosítják azt a hatalmas imaháttérrel, amely védőhálóként öleli körül a kispapokat meg a szerzetes újoncokat. Szokás az is, hogy a falvakból mezőgazdasági terményeket visznek a gazdák a szemináriumba ajándékként – mert bizony a kispapoknak is kell enniük. Mások dicséretükkel, esetleg egy szép könyvvel, szentképpel lepik meg őket, vagy látogatásukkal.

A világi hívek szeretetét ők aztán százszorosan, ezerszeresen is meghálálják majd. Krisztus kiváltságos szolgálóként ugyanis elhalmoznak majd az Ő különleges ajándékaival, a szentségekkel. Velünk élve pedig önmagunkkal is, ugyanis a felszentelésük pillanatától teljes valójukban értünk elnek.

Ugye, milyen csodálatos?

András bácsi

Fiataloknak

PÜNKÖSDI KÖNYÖRGÉS

„Menjetez tehát, és tegyetek tanítványommá minden népet” (Mt 28, 19). Menjetez... Pünkösd a kezdet, a születés, az első lépések ünnepe, amint a kisgyermek életében is különös esemény az első önálló elindulás. Csodálatos az a felfedezés, hogy talpra tudunk állni, hogy lépni-menni tudunk, és ha el akarjuk érni célunkat, mennünk kell... A Szentlélek, a Vigasztaló „állítja talpra” az első tanítványokat, az apostolokat is. Az ő erejében indulnak útra, bátran hirdetve a feltámadt Krisztus győzelmét.

Ebből a kimeríthetetlen erőforrásból kell merítenünk nekünk is, hogy talpra maradjunk, hogy menni tudjunk, ezért kérjük:

- a bölcsesség lelkét, hogy mindig különbséget tudjunk tenni a fontos és haszontalan, a helyes és helytelen között
- az értelem lelkét, hogy megértsük az örömhír igazságait

– a jó tanács lelkét, hogy mindig helyes döntéseket hozhassunk

– az erősség lelkét, hogy állhatatosak maradjunk a hitben és a szeretetben

– a tudás lelkét, hogy másokat a jóra és szépre taníthassunk

– az igaz és őszinte vallásosság lelkét, hogy üdvösségünket egyedül Krisztusban keressük

– az igaz és jánborság lelkét, hogy mindig félelem nélkül, nyitott szívvel kiálthassuk: Abba, Atyánk!

A Szentlélek e hét ajándékából éltek az első keresztények. Általuk működött Isten szeretete a kezdeti időkben. Ha pünkösdkor azért imádkozunk, hogy töltsön el minket a Szentlélek ezen ajándékokkal, akkor valójában az Ő parancsát teljesítjük: Menjetez... Induljunk, hogy a kezdet mindenkit ámulatba ejtő csodája újra megtörténhessen!

Pál atya

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

II.

Missziós szándék: Hogy az erőszak-tól sújtott vidékeken működő részegyházakat támogassa a világ valamennyi katolikusának szeretete és valóságos közelsége.

Szent Pál apostol arra buzdította Makedónia és Akhaja keresztényeit, hogy adományaikkal segítsék a szegény jeruzsálemi keresztényeket. (Vö. 2Kor 8 és 9; Róm 15,25–27.) „Most a ti bőségetek pótolja azok nélkülözését, hogy az ő bőségük is pótolja majd a ti szűkölködéseketek.” – A részegyházak közötti, két-ezer évvel ezelőtti keresztény összefogás ma is folytatódik. Különböző német eredetű alapítványok az élen járnak: Karitás (1897), Adveniat, Misszió, Ost-priesterhilfe (1947), Misereor (1958), Renovabis (1993). Egyéb kezdeményezések is léteznek.

Nem a rászoruló anyagi megsegítése a közösségvállalás egyetlen létező módja. A Szentanya most arra kér és buzdít, hogy azokra figyeljünk, akik többé-kevésbé gyilkos erőszakot szenvednek, és hogy egyéni meg közös imánkkal álljunk melléjük.

Nagyon széles körű és tartós (évtizedeket is átfogó) erőszakosságokat ta-

pasztalunk a világ számos pontján: Kínában, Észak-Koreában, a Közél-Keleten, Afrika számos országában és egyebütt. Ezek név szerint, esetleg többször ismétlődve, megjelennek az imaapostol-ság szándékai között. Ezekre is gondoljunk mostani imánkban; de másokat is öleljünk bele szeretetünkbe.

2001. augusztus 31-én II. János Pál az Adveniat elnökének ezt írta: „A szeretet konkrét gesztusai a testvéregyházak felé, gazdasági segítségben és a közösségvállalás egyéb jeleivel kifejezik az Egyháznak, mint kommuniónak a misztériumát: valamennyien egy Test tagjai vagyunk, és Krisztus a Fő”.

XVI. Benedek 2007. június 8-án a Nemzetközi Karitászhoz szólva ezt mondta: „A karitász szíve Krisztus áldozati szeretete, és az Egyházban az egyéni meg a szervezeti szeretet minden formájának a maga vonatkozási pontját benne kell megtalálnia, a szeretet forrásában”.

És még egy utolsó idézet. A tanzaniai Tabora érseke, Paul Ruzoka, 2007 végén, amikor Kenyában véres összecsapások törték ki, üzenetében ezt írta John Njue bíborosnak, Nyeri érsekének: „Nehéz időszak ez mindnyájatoknak, és mint barátok és szomszédok imáinkat ígérjük nektek, hogy béke és egymás megértése legyen osztályrészetek”.

Nagy Ferenc SJ

A MISZTÉRIUMNAK ARCA VAN

Jubileumi ifjúsági zárandoklat Márianosztrára

Május első hétvégéjén mintegy 250 fiatal indult neki ismét a háromnapos útnak a pilisborosjenői kálváriától, hogy a Pilisen és a Börzsönyön átgyalogolva vasárnap megérkezzen Márianosztrára. Az idei zárandoklatnak ünnepi jellegűt adott, hogy immár harmincadik alkalommal került sor erre az országos ifjúsági rendezvényre.

A jubileumi lelki program témája ezúttal maga a zárandoklat, a zárandok-lét volt, központba állítva azt, hogy egész életünk voltaképpen zárandokút. Az első nap gondolatai az út és az útítársak körül forogtak. A Szűzanya hónapjának első napján a csobánkai Mária-kegyhelynél, az első állomásnál fogadták be jelképesen az új zárandokokat, akik most közel százán voltak. Felemelő folyamat vette kezdetét, ahogyan az ellet három évizedt esztendeit a jelen felé „visszaszámolva” sorra előléptek azok, akik az adott évben voltak először márianosztrai zárandoklaton majd – miután mindannyian megkapták az idei rendezvény szimbólumát, a szalagot a 39. zsolnárból vett mottóval: „...zárandok, mint az ősem mind” – a végén ők akasztottak ugyanilyet az idén először zárandoklók nyakába... Nagy taps fogadta az elsőként előlépőt, a harminc évvel ezelőtti zárandoklat egyetlen jelenlévő tantját, Vargha Miklós Péter regnumi atyát. A taps a résztvevők háláját fejezte ki azért, hogy annak idején – lengyel testvérek példája nyomán – bátor lélekkel életre hívta, és azóta is fenntartja (immár egy kibővült, fiatal szervezői csapattal körülvéve) ezt az értékes hagyományt.

A társak nemcsak azokat jelentik, akikkel most együtt rójuk a kilométereket: a „velünk zárandokolók” között azokat is felfedezi a hívő szem, akik előttünk jártak életük zárandokútját, „futották végig a pályát”. A délutáni állomásoknál ezért olyan szentek – például Szent Pál, Boldog Özséb vagy Szent Gellért – életével kapcsolatos állomások, feladatok várták a fiatalokat, akiknek valamilyen kö-zük van a bejárat úthoz, illetve a zárandoklás-hoz. A nap estején Székely János esztergom-budapesti segédpüspök mutatott be szentmisét a táborban. Ezen még jelen voltak azok a szeminaristák is, akik – bár a másnapi Mind-szenty-ünnepség miatt vissza kellett térniük Esztergomba – az első napot végigjárták a fiatalokkal.

A következő nap, szombat gondolatainak

középpontjában a csend és az imádság állt – azzal az üzenettel: ha a lényegét akarjuk megragadni, utunkat Istenre figyelve kell járnunk. A nap kezdetén Brückner Ákos OCist szentimre városi plébános indító gondolataival keltek útra a fiatalok, majd Vértessaljai László SJ szemlélődő imádságról szóló bevezetője után, a gyönyörű Apát-kúti völgyben tartott „csendszakasz” végén alkalom nyílt bűnbánati liturgia keretében az egymással és Istennel való kiengesztelődésre. A Dunán átkelve a Nagymaros fölötti Törökmező táborhelyén tartott szentmise és szentségimádás elmélyítette Krisztus eucharisztikus közelségének örömet, és egyben előkészítette a következő nap témáját.

Vasárnap, az utolsó nap a zárandoklat voltaképpeni célját és közeget: a misztériumot, a rejtelmet, a titkokat állította középpontba. Ezt fejezte ki, amikor a márianosztrai kálváriához érve a résztvevők a réten formába rendező eucharisztikus szimbólumot, a kelyhet és az ostyát megformázták. Nagy sikert aratott, amikor az erről készült vetítést a templomban a szentmise után mindenki megnézhetette.

A záró szentmisében Balás Béla kapovári püspök, az MKPK Ifjúsági Bizottságának vezetője a jelenlévő misztériumról: Krisztusról, a Jó Pásztorról beszélt. Kiemelte: életünknek, zárandoklatunknak mindig a végső titok, Isten felé kell tartania. Ő az, aki mindig jó táplálékkal vár bennünket, s nekünk nem kell „megennünk” mindent, amivel a világ akar „megetetni” bennünket...

Zárandoklat, mely magáról a zárandoklatról szól – a három nap során mindig előtérben volt ez a gondolat, amit a szervezők igyekeztek egyszerű, de a fiatalok látásmódjához közeli eszközökkel megfogalmazni. Az út nem ér véget a szent helyhez érve, hanem folytatódik mindennapjainkban – remélhetőleg a márianosztrai ifjúsági zárandoklatok sora is folytatódik fiatalok generációján keresztül.

Horánszky Anna

A zárandoklaton mintegy 250 fiatal vett részt

IFJÚSÁGI PROGRAMOK 2009-BEN

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Ifjúsági Bizottsága ebben az esztendőben a következő országos programokra várja a fiatalokat:

Egerszalóki Ifjúsági Találkozó és Lelkigyakorlat
július 15–19.
www.szalokitalalkozok.hu

Keresztény Gólyatábor Esztergomban
augusztus 23–27.
http://golyatabor.egylek.com

XIV. Országos Keresztény Könyvüzeneti Fesztivál
július 31–augusztus 3.
www.ladik.hu

Országos Katolikus Egyetemista Találkozó
(A pontos időpont még nem ismert)
www.kefe.hu

Görög Katolikus Ifjúsági Zárandoklat és Búcsú
augusztus 9–14.
www.ifjuszagizarandoklat.hu

Nagymarosi Ifjúsági Találkozó
október 3.
www.nagymarosi-talalkozo.hu

Gyalogos zárandoklat Esztergomból Mátraverebély–Szentkútra
augusztus 14–20.
zarandok@ofm.hu

Regionális taizéi találkozó Pécssett
október 23–25.
www.taize.fr/hu

Floridai levél

HÁTIPÓLYA,
HÁTIBÖLCSŐ

Hátipólya, hátibölcső. Fogalomzavar? Nem. A pólya, a bölcső praktikus változata századokon át elengedhetetlen kellek volt az indián asszonyok „háztartásának”. A gyökerekből, ágakból, a fa kérgéből készült szilárd alaphoz különböző anyagokból készült pólyát erősítették. És, nap ellen kis ernyő is került rá. A tarajos süp tuskéjével, az állatbőrökért cserébe kapott gyöngyökkel díszítették. A hátipólyás békít az anya a hátrára vette és munká, menetelés közben ritmikusan mozgása álomba ringatta az apróságot. Ha meg lovon ült, a nyeregkápához erősítette. Pihenés közben, táborozáskor a fa törzséhez támasztotta, vagy felakasztotta egy ágra. A kicsit mindig maga körül tudta. A legregibb példányt a Brigham Young Universityn őrzik. Kora 1500-2000 év között bizonytalanok, pontosan megállapítani nem tudják. Mivel hasonlóra akadnak Szibériában, feltételezik, az indiánok ősei hozták magukkal kelet felé tartó vándorlásaik idején.

Hosszú századokon át zavartalanul használták az anyák, az erőszakos asszimilációs mesterkedéseknek azonban ez is áldozatul esett. Ki akarták verni az indiánok fejéből egész múltjukat. Szabadságuktól megfosztva rezervátumokba terelték őket. A gyerekeket elvették szüleiktől. Az „átnevelés” érdekében internátussal összekötött iskolákba dugták őket. Még azt is megtiltották nekik, hogy egymás között az anyanyelvükön beszéljenek. Rossz emlékek kifejezést használva „ki akarták radirozni” egész indián mivoltukat. Am tévedtek. Nem számoltak az indiánokban továbbélő ősi erővel. Múltak az évtizedek. Az erőszak munkái helyett más lelkületiek jöttek. A rezervátumokon működő iskoláknak már nem az elidegenítés a célja. Ellenkezőleg. A saját kultúrájukhoz híven találják meg a fiatalok a helyüket a társadalomban. Az eredmények leglátványosabb bizonyítéka a világhírű Smithsonian Múzeum részeként megépült hatalmas Indián Múzeum, Washingtonban. De hol él tovább a múlt? Kik őrzik meg minden körülmények között? Kik adják tovább? Nos, ez a fontosságában alig értékelhető feladat, az indiánoknál csakúgy, mint másutt, az idős generációé, a nagyanyákra maradt.

Ők ismerik a meséket, a mondavilágot, az énekeket, szokásokat, táncokat, a soha nem pótolható kincseket, melyeket valamikor ők maguk is az idősektől, a nagyanyjuktól kaptak. Századokon ível át ez a vonal és él ma is, ahol nem szakadt szét a család.

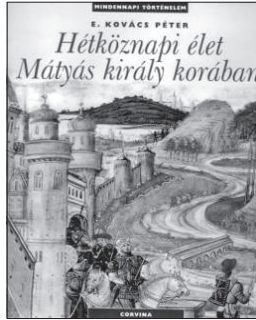
Egész életutamon a nagyanyám volt tanítóm, védelmezőm, bizalmasom és irányítóm – jegyzi meg a kiowa törzshöz tartozó Vanessa. A lakota-sziu Tom Haukass a nagyszülei irányításával kapcsolódott be a családi hagyományok folytatásába, tőlük tanulta meg a festést, a képirásos gyöngyhímzést. Számára mindez szimbolikus jelentőségű is, hiszen jelzi a hagyományok reneszánszát, valamint a kultúrértékek továbbadását.

A hátipólya készítése nem kizárólag gyakorlati munka, spirituális feladat is. „Mielőtt hozzáfogsz, mindig imádkozzál, és csak akkor dolgozz rajta, amikor jó gondolataid vannak. S ha elkészültél vele, áldasd meg.” Az anyagok összegyűjtésétől a munka befejezéséig hat hónapra van szükség. Valamikor kizárólag a nők feladata volt, egy idő óta azonban férfiak is foglalkoznak vele. Minden darab „egyéniség”. Részben családi használatra készülnek, de egyre nagyobb piacra (és árra) van a művészi kivitelezésűeknek.

Bitskey Gabriella, Sarasota

HÉTKÖZNAPI ÉLET MÁTYÁS KORÁBAN

A budapesti Corvina Kiadó tavasszal újabb kiadvánnyal gazdagította sorozatát, amely a hétköznapi élet eseményein keresztül tárja az olvasó elé az emberiség fejlődésének történetét. Ezúttal ismét a magyar múltba vezet az olvasót, amikor történelmünk alighanem legdicsebb korszakának megismertetését tűzte ki célul a „Hétköznapi élet Mátyás király korában” című igencsak tetszetős, gazdagon illusztrált kötet közreadásával. A szerző, E. Kovács Péter, a római Magyar Akadémia igazgatója, a reneszansz kori Magyarország kiváló ismerője. A rendkívül olvashatóan megírt könyv azonban nemcsak Hunyadi Mátyás uralkodásának idejére összpontosít, hanem felidézi Luxemburgi Zsigmond, a két Habsburg-házi uralkodó, I. Albert és V. László, továbbá a mohácsi vész idején a megáradt Csele-patakba fulladt II. Lajos korát is. A szerző mintegy összekötő káposzt a múlt és jelen között, mert írásában nemcsak az akkori születésről, halálról, tanulásról, művelődésről, ünnepekről, hétköznapi életéről, a szórakozásokról, lakberendezésről, magánbűnökről, közérkölségről, az ellenség általi

kal is igyekszik szemléletesebbé tenni a vizsgált történelmi időszakot, ezért idézi a külföldi törvénykezési eljárásokat, tanulási vagy más kulturális lehetőségeket is. Szélid humorral írt írásában kitér nem egy meglehetősen tényleg is, mintegy bizonyítva, hogy lényegében nincs új a nap alatt. Ide tartozik a magyar nyelv gazdagságának egyik vadhajításaként emlegetett káromkodás. Mint a római Magyar

nyelvtudományi Akadémia igazgatója történelmi művének elkészítésekor kutatót a Vatikáni Könyvtárban is, ahol egy XV. század végi kéziratban olasz-magyar szójegyzetekre bukkant, amelyek igencsak bővelkednek a trágárságokban. A nyelvvel kapcsolatban idéz egy korabeli tudós, Galeotto Marzio munkájából is, akitől megtudjuk, hogy Mátyás idején a nemeselek és parasztok azonos értelemben használták a szavakat a Kárpát-medence minden szegletében, szemben az akkori Itáliával, ahol akkora volt a beszédbeli különbség az egyszerű és a tanult ember vagy a toszkán és a kalabriai lakosok között, hogy csak a legnagyobb nehézséggel értették meg egymást. A magyar múlt iránt érdeklődők számára

nemcsak élvezetes és tanulságos olvasmány, hanem múltból származó intés is E. Kovács Péter: Hétköznapi élet Mátyás király korában című köteté, mert ismételt emlékezeti az olvasót arra, hogy sohasem szabad figyelmen kívül hagyni Magyarország földrajzi elhelyezkedését, amely a honfoglalás óta jelentős mértékben befolyásolta az ország politikai szerepét és vezetőinek jätékterét.

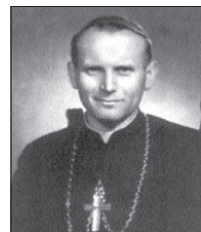
Vince András

SZABÁLYZAT HÁZASPÁROK SZÁMÁRA

Április 24-én mutatták be a Lateráni Egyetemen azt a dokumentumot, amelyet a krakkói Szent Flórián-templom helyettes plébánosa volt; s maga köré gyűjtve a fiatalokat, lelkiigazgatókat, kirándulókat, záránoklatokat szervezett. A már egyetemi tanár Karol Wojtyła a köré gyűlő fia-

talok csoportjának, a Srodowisko (különböző karizmatikus egyesítő csoport) tagjainak fogalmazta meg e szabályzatot, hangszólyozta Stanislaw Rylko bitoros, a Világiak Pápai Tanácsának elnöke a kiadvány bemutatóján. Nincs valódi szeretet szabályok nélkül, ez lehetne a szöveg szintézise – mondta Stanislaw Rylko.

A későbbi II. János Pál pápa még bitorosként foglalta össze megfontolásait, felhasználva a 40-es

évek végén szerzett tapasztalatait is azon időszakból, amikor a krakkói Szent Flórián-templom helyettes plébánosa volt; s maga köré gyűjtve a fiatalokat, lelkiigazgatókat, kirándulókat, záránoklatokat szervezett. A már egyetemi tanár Karol Wojtyła a köré gyűlő fia-

talok csoportjának, a Srodowisko (különböző karizmatikus egyesítő csoport) tagjainak fogalmazta meg e szabályzatot, hangszólyozta Stanislaw Rylko bitoros, a Világiak Pápai Tanácsának elnöke a kiadvány bemutatóján. Nincs valódi szeretet szabályok nélkül, ez lehetne a szöveg szintézise – mondta Stanislaw Rylko.

Krisztus jegyesi szeretetének megtestesülése. A szabályzat VI. Pál Humanae vitae kezdetű enciklikájának igazságára épül. A férjnek és a feleségnek is lelki életet kell élnie, ám ez nem zárulhat önmagába, hanem meg kell nyílnia a többi házaspár felé: imádkozzanak együtt, és végezzenek közös apostoli munkát – javasolja írásában Karol Wojtyła.

A dokumentum bemutatásán jelen volt a Srodowisko egyik tagja is. A Vatikáni Rádióknak adott nyilatkozatában Danuta asszony a következőket mondta a fiataloknak: „Meg vagyok győződve róla, hogy Isten nélkül semmit sem tehetünk. Valóban szükségünk van arra, hogy Istenben találjuk meg támaszunkat. Vannak, akik nem hisznek Istenben. Nekik mondom: legyenek becsületesek és őszinték; vegyék komolyan a házasságra vonatkozó döntésüket, mert az egy egész életre szóló elhatározás”. □

MÉDIAKAMPÁNY
A PÁPA ELLEN

A XVI. Benedekkel szembeni állandó, minden alapot nélkülöző kritika a vezető amerikai és európai lapok és hírügynökségek nagyobb szabású egyházellenes kampányának része – írja a La Civiltà Cattolica című olasz jezsuita folyóirat.

„Az európai katolikusok számára világos, hogy sokan eleve ellenségesek az egyházi tanítással, különösen annak erkölcsi vonatkozásaival szemben” – olvasható a kéthetenként megjelenő magazin május 2-i számában. A média, „amely hatalmas erők és érdekek szócsové, rendkívül hatékonyan terjeszti ezt az ellenségességet”.

A cikk szerzője, Giandomenico Mucci jezsuita szerint „a pápát lejárató média-hadjárát a pápai beszédek és megjegyzések legelképezhetőbb magyarázataiból merít”. A kommentátorok igen gyakran eljertítik a pápa szavait, mivel teitelt „előítéletek szemüvegén át” nézik. Személye és tanítása állandó „kellemetlenkedések és elfajuló, túlzott kritikák” keresztüliében áll – írja.

Joseph Ratzinger már bitorosként, a kalabriai lakosok közé tartozó, aki csak ismeri vagy találkozott vele, tudja, hogy Benedek pápát már prefektsként is rendkívül szelid, lelki, intellektuálisan nyitott, békés személyiséggel tisztelték – írja a jezsuita cikkíró.

A pápa „lejáratosít és félreállítását célzó törekvések” egy „jóval átfogóbb kampány” részeit képezik, amely magának a Katolikus Egyháznak a hitélet próbáljál alásni, a londoni Times-tól a The New York Times-ig, a The Washington Post-ig, a Le Monde-től... az olasz sajtóig”.

A kritika azonban nem a többség véleménye. XVI. Benedek pápa sokak nagyrabecsülését és csodálatát vívta ki az „új humanizmus” meghirdetésével. Az Egyház „olyan erkölcsi irányítást nyújt az emberiségnek, amely az egész embert érinti és formálja; tisztá, szilárd lelki és kulturális irányvonalat, amely a tanításból fakad, ugyanakkor elnézően tekint az egyes ember gyarlóságára” – olvasható a La Civiltà Cattolica cikkében. (MK)

EURÓPAI...

(Folytatás az 1. oldalról)

aki évek óta rendszeresen részt vesz az európai kollégáinak éves találkozásán. Ezután az Angliából, Ausztráliából, Belgiumból, Franciaországból, Németországból, Olaszországból és Svájcából érkezett 26 lelkipásztor osztotta meg egymással örömeit és nehézségeit. A beszámolókból pozitív kép bontakozott ki, több helyen megélnékült a közösség élete, amelyben szerepe van a világi munkatársak aktívabb részvételének is. Igen hasznosak és fontosak voltak az azonos területen, de más-más körülmények között szolgáló lelkipásztorok tapasztalatcseréi, akárcsak az évek óta alakuló baráti kapcsolatok erősítése. Szó volt az Életünk, az európai magyar katolikusok lapja helyzetéről és jövőjéről is. Hogy a lap a jövőben is elláthassa küldetését, a konferencia résztvevői úgy határoztak, hogy a lap évi díját 2010-től hozzáigazítják a megváltozott piaci árakhoz. A két és fél napos együttléteit bezáró koncelebrált szentmiséről április 30-án Cserháti Ferenc püspök áldásával tértek haza a lelkipásztorok állomás helyeikre, hogy a feltámadt Krisztussal való találkozászt közösen átélve és egymás példáján fellelkészülve áldozatosan végezzék tovább lelkipásztori szolgálatukat.

Németh László
olaszországi magyar főlelkész

BIZALOM AZ IRGALMAS ISTENBEN

Konferencia az Isteni Irgalmasságról

Az Isteni Irgalmasság ünnepehez kapcsolódóan április 18-án Magyarországon első alkalommal rendezték meg a „Bizalom az irgalmas Istenben” című országos konferenciát a budai Ciszterci Szent Imre-templomban.

A nap során előadást tartott Székely János esztergom-budapesti segédpüspök, Beer Miklós váci megyéspüspök, Patrice Chocholski, a Világkongresszus főtitkára, Olofsson Placid OSB és Janig Péter kórházlelkész. A délután a kien-gesztelődésről szóló, imádságokkal és tanúságtételekkel, Kemesen Gábor vezeté-sével. A záró szentmisét Juliusz Janusz érsek, apostoli nuncius mutatta be. Az egynapos konferencián, amelynek fő-szervezője Katona István egyi segédpü-spök volt, közel 1200-an vettek részt.

Székely János „Az irgalmasság a Szent-írásban” című előadásában kitért arra, hogy az ókorban úgy tartották, hogy az irgalom a lélek betegsége, amely megnehezíti a bölcs ember tisztánlátását. A távol-keleti vallások sem ismerik az istenségek az ember iránt érzett irgalmas szeretetét. A Szentírásban egészen más kép rajzolódik ki Isten és ember kapcsolatáról. Isten szeretetéből lettünk. Nem véletlen, hogy a kereszténység alap-szimbóluma a szenvedő Krisztus-arc. Isten együtt érzel velünk, egy velünk.

Patrice Chocholski, a Világkongresszus főtitkára előadásában a II. János Pál pápa életében és szolgálatában megmutató irgalmasságról beszélt. „Isten irgalma emberi arcokon érkezik hozzánk”. Isten irgalmas arca a mi jövőnk arca, s Isten irgalman kívül nincs más remény, nincs más kiút a mai ember számára. Az Egyház feladata, hogy mindig új és friss módon közvetítse Isten irgalmas arcát a világnak.

Olofsson Placid atya tanúságtételében arról számolt be, hogy hogyan élték meg Isten irgalmasságát a Gulágon. Tíz évig tartó kényszermunkája során végig igyekezett társaiban életben tartani a re-

ményt, mindig megtalálva a módot a lelkipásztori munkájának végzésére. Ilyen volt például az „apró örömök olimpiája”, melynek során minden rab az apró örö-möket kereste a nap folyamán.

Beer Miklós püspök előadásában a bűnbocsánat szentségének fontosságára figyelmeztetett: „Ahhoz, hogy vezetek gyógyíthassunk, saját magunknak kell meggyógyulnunk” – fogalmazott. Ha a bűnbocsánat szentségében átéljük Isten irgalmas szeretetét, akkor ez együttál arra is kötelez bennünket, hogy ezt mások-nak is közvetítsük, hiszen olyan sok megosztottság, bizalmatlanság és meg-bántottság terheli országunkat, Európát és az egész világot.

Juliusz Janusz érsek, apostoli nuncius a konferencia záró szentmiséjében II. János Pál pápára emlékezett, aki igazán megis-merette a megváltás és feltámadás vég-ső értelmét, az Isteni irgalmasságot. Az irgal-masság üzenete minden jóakarú ember-hez szól, és az emberiséget a békehez és az egészséghez kellene vezetnie. „A feltámadt Jézus úgy köszöntötte a tanítványait, hogy »Békesség nektek«, és azt kívánta, hogy ezt az üzenetet továbbítsák az egész világnak. Mindazonáltal a béke a szívünkben akkor lesz képes uralkodni, ha hűségesek leszünk a szeretethez, amelyet Isten nekünk kínál.”

Isten szolgálja II. János Pál pápa életével, pápai szolgálatával és halálával új erővel hirdette meg az irgalmasság üzenetét. Ezt a hívást követve Christoph Schönborn bibe-ro kezdeményezésére világkongresszusok és konferenciák sorozata ünnepli és hirdeti Isten irgalmasságát. Az első világkong-resszus színhelye Róma volt 2008. április 2. és 6. között. A II. világ-kongresszust 2011. április 27. és május 1. kö-zött rendezik meg Krakkóban. A két világ-konferencia közötti idő-ben kontinensenként és országoként rendez-nek konferenciákat. Olaszországban a tizen-egyedik, Írországban a tizenkilencedik orszá-gos találkozóra készül-nek.

Szentmise a budai Szent Imre-templomban

Török Viktória/MK

AZ ÖRÖK...

(Folytatás az 1. oldalról)

Nem pusztán politikai célok, a Nyugathoz való csatlakozás diplomáciai fontossága hajtotta őket, hanem az, hogy felfedezték az Evangélium igazságát. Boldog Gizella halálának 950. évfordulóján méltó tehát, hogy halát adjunk hazánk ezeréves keresztény múltjáért és hazánk jövőjéért is, hiszen azok az alapok, amelyeket Szent István király és felesége Boldog Gizella, és az első nagy nemzedék szentjei és világi nagyságai letettek, ma is érvényesek, ma sem találunk jobbat a helyükbe. Ma is lehetséges, hogy a munkánknak minden szürkeség, fáradtság, látszólagos remény-telenség ellenére örök értéke és értelme legyen. Akkor találjuk meg ezt, ha Krisztus szabadító halála és feltámadása fényében éljük az életünket, elismerjük Isten feltétlen hatalmát és szeretetét, és jóságát to-vább akarjuk adni az embereknek.

Emlékeztetett: szentéleveníti bullájában III. Jenő pápa kiemelte Gizella ki-rályné egyik fő érdeméért, hogy nagy része volt Szent István és a magyarok keresztény hitre térésében. Gizella missziós lelkületű asszony, anya volt.

Személyében és az első magyar királyi családban a népek találkozásait is meg-tapasztalhatjuk. Németek, szlávok, ve-lenceiek, görögök vagy a Kijevi Orosz-országából érkezők egyaránt hozzájárul-tak a magyar kereszténység születésé-hez. És a legjobbak között nem rivalizá-lás és féltékenységek uralkodott, hanem igazi tisztelet és szeretet, bár az értékek építése, a tiszta eszmények képviselete akkor sem volt egyszerű. Sokszor ki volt szolgáltatva más emberek önzésé-nek, csoportok hatalomvágyának. Az isteni Gondviselés volt az, amely a szent örökséget minden viharban meg-őrizzte, legfőbb alapjaiban egészen nap-jainkig, s ez legyen számunkra, mai ma-gyaroknak is a hit és a bizalom forrása – zárta szentbeszédét a bíboros.

A szentmise végén Juliusz Janusz érsek, a Szentatya nagykövete XVI. Benedek pá-pa üzenetét, áldását közvetítve szólott az egybegyűltekhez. Boldog Gizella halála után 950 évvel is látjuk, hogy eltörölhet-ten nyomokat hagyott a magyar nép életé-ben – mondta. Ma, amikor oly sok válság-gal és mindenekelőtt a hit válsággal küz-dünk, példaként kell tekintenünk a ma-gyar szentekre.

Toldi Éva

EZERÉVES AZ ERDÉLYI EGYHÁZMEGYE (5.)

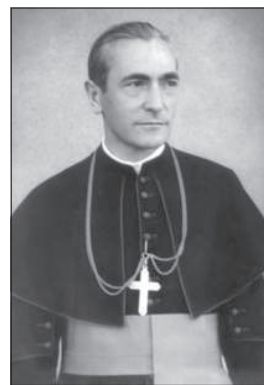
A szegénységgel küzdő egyházmegyé-nek a századfordulón volt egy minden szempontból – lelkiileg és anyagilag – „nagyon gazdag” püspöke: Gr. Mailáth Gusztav Károly, aki apostoli lelki-letével, önzetlen nagy-lelkűségével örül-öként állt az egyhá-zmegye élén. Fiatalon került a gyulafehérvári püspöki székhöz.

Mailáth negyven-éves püspöksége egy-beesett híveinek ki-sebbségi sorsba kerü-lésével és a jogaikért folytatott nehéz küz-delemmel. A főpász-tor a megváltozott politikai és társadalmi viszonyok között mindent megtett, hogy hívei szabadon gyakorolhassák hitéletüket. Szélsőséggel és meggyerő modorá-ral nagy hatást gyakorolt még az állam-férfiakra, miniszterekre, helyi hatóságok embereire, sőt a katolikus nevelési Fer-dinánd királyra is. Mindenkinél minde-ne lett. Munkáját nemcsak az Egyház belügyeinek irányítása kötötte le, hanem népének, híveinek társadalmi igénye is. Apostoli buzgósga a „vihar utáni” meg-újult eredményezte. Az ő nevéhez fű-ződik a katolikus közszellem és a katoli-kus nevelésű újjáéledése. Újságokat alapított, vallási mozgalmakat támoga-gott, megragadott minden alkalmat, hogy a katolikus közélet és szellemiség orszá-gos hírű képviselőit bemutassa egyhá-zmegyéjének, papjainak és az ifjúságnak. A régi iskolák megújítása mellett új ne-velőintézetek létesítését segítette elő, az iskolákba lelkes nevelőgárdát toborzott össze, lelkipásztorokat nevelt az ifjúság számára, s célt, tartalmat és lendületet vitt a papság munkájába.

Vezetésével a két világháború között a Gyulafehérvári Egyházmegye hívei – minden fajtájú hátrányos megkülönböz-tetés ellenére – kifejezetten öntudatra éb-redtek, összetartozásuk tudata és egy-házhűségük erősödött, az iskolai és más egyházi intézményeik iránti ragaszkodá-suk és áldozatkészségük megnőtt.

Az 1938. év nagy változásokat hozott az egyházmegye belső életében, elsősor-ban hierarchiajának csúcsán. XI. Piusz pápa elfogadta visszavonulását az évek óta betegeskedő Mailáth G. Károly pü-spöknek, és 1938. május 28-án az egyhá-zmegye kormányzatát Vorbuchner Adolf addigi segédpüspökre bízta. Vorbuchner püspöknek – Márton Áron szerint – a tisztánlátás és szinte abszolút biztos ítél-lőképeség volt legjellemzőbb tulajdon-sága. A fiatal püspök kiváló teológiai és filozófiai képzettséggel és történelmi tu-dással felvértezve megfelelt volna az idők kihívásának, képes lett volna – Márton Áron idézve –, hogy a legnehe-zebb és legkényesebb helyzetekben is megtalálja a helyes utat, de 1938. szept-ember 10-én fiatalon meghalt. A Szent-szék már négy nap múlva intézkedett, 1938. szeptember 14-én Márton Áront a Gyulafehérvári Egyházmegye apostoli kormányzójává nevezte ki. Róma gyors irkedésére megnyugtatta a lelkeket. Az erdélyi papok és hívek Márton Áron kor-mányzói megbízatásában megsejtették püspöki kinevezését, ami 1938 karácso-nyán be is következett.

Márton Áron a lehető legkritikusabb helyzetben került az egyházmegye élére. Megfontolt, határozott magatartásával és az emberekhez közel álló személyisé-gével tartószalpa lett az egyensúlyából kibillentett népének (1980-ig). Olyan

Márton Áron, fiatalon felszentelt püspökként

idők jártak, amikor a lelkipásztori munká-ban az „építkezések-ről” a „megmaradás-ra” tevéődött át a hang-súly. És mégis, min-den külső szorítás el-lenére, ebben a ke-resztényüldözési kor-szakban, lelki megújulá-sról beszélhetünk. Hitükhöz és papjai-hoz ragaszkodó hívek, plébániai hitoktatásra szorított gyermekek és fiatalok, templo-mokban vigaszt keres-ő és nyerő emberek a megpróbáltatásokban való kitartásukkal és egyházhűségükkel az öskeresztények ma-tor

gatartására emlékeztettek. Bűszkeség fölt el bennünket ma, ha a megalkuvást nem ismerő vértanúinkra és hitvallóink-ra gondolunk.

Az Egyház ellenségei nagyon jól tud-ták, hogy milyen hozadéka van a „pász-tor-verésnek” (Mt 26, 31), csak éppen a Gondviselés felejtették ki „gonosz ter-vükből”. Egyetlen romániai vallásfele-kezettel sem bántak el olyan megalázóan és kegyetlenül, mint a Katolikus Egy-házzal. Támadásaitak ördögi fondorlat-lal hajtották végre. Előbb ígéretesekkel, demokratikus elvek szépen csomagolt kínálatával hozakodtak elő, s amikor kizárólag szerint nem tudták a katoli-kus klérust „betörni”, erőszakhoz folya-modtak. Következtek a fenyegetések, a jogtalan büntetések, meghurcoltatások és letartóztatások. Egyházhűségük miatt sokan megjárták a kommunista börtönö-ket (293 erdélyi papból 130, nem számít-va ebbe bele a szerzetesnőket és a híve-ket), és sokan ott szenvedtek ki. Csak egy-két jellegzetes példát emelünk ki vértanúink közül: Macalik Győző titko-san felszentelt püspök, Sándor Imre nagyprépost, az észak-erdélyi részek egyházmegyei kormányzója, Boga Ala-jos püspöki helynök, Boros Fortunát fe-rencs tartományfőnök, Gajdásy Béla teológiai rektor stb. mind-mind emberte-len körülmények között haltak meg a máramaros, nagyenyedi, jilvai börtön-ökben.

Márton Áron püspök-hitvalló azt a papját választotta (1971-ben) segédpü-spökévé, akinek éppen millenniumi évünkben van 100. születésnapja – a 13 évig nehéz börtönt (ólombányokban) szenvedett Jakab Antalt. Jakab Antal püspökutódként folytatta a küzdelmet, és kormányozta az egyházmegyét 1990-ig.

Ma dicsékedve emlegetjük, hogy a kommunista korszakban a Katolikus Egyház nem szerepelt az államilag jóvá-hagyott 14 egyházfelekezett között, csak megtört egyház volt, a felszámolás min-den veszélyének kitéve. Márton Áron és püspöktársai nem voltak hajlandók olyan működési szabályzatot (statútum-ot) szerkeszteni, amilyent elvártak vol-na az állami hatóságok. Az általuk készí-tett statútumtervezet nem nyert hivatalos elfogadást, mert az őrizte az Egyház füg-gelenségét.

Romániában törvényen kívülre került a Katolikus Egyház, de „megtűrtségének” minden hátránya (főleg bizonytalan léte-zése) mellett megvolt az a nagy előnye, hogy nem kellett megalkudnia, és a papság – az adott körülmények között – lelkiismerete szerint pásztorálhatta a híveket.

Ezeréves egyháztörténelmünk jövőjét is remélve valljuk: Krisztussal... ezer esztendeig (Jel 20, 6).

Marton József

HÍREK – ESEMÉNYEK

Erdélyi ferences választás

A Szent István királyról elnevezett Erdélyi Ferences Rendtartomány káptalani gyűlést tartott április 29-én. A káptalan tagjai Orbán Szabolcs atyát választották tartományfőnökké, helyettese Bójte Mihály lett.

Elmaradtak a misék

A Mexikóvárosi Főegyházmegye rendelkezése értelmében április utolsó vasárnapján a város minden templomában elmaradtak a szentmisék. Az intézkedés a sertésinfluenza terjedésének megakadályozása végett volt szükség. A mexikói egészségügyi minisztérium bejelentette, hogy a múzeumokat, könyvtárakat, színházakat, éttermeket és templomokat további intézkedésig zárva kell tartani. Norberto Rivera bíboros, mexikóvárosi érsek közleményben kérte az egyházmegye pappait, hogy a vasárnap miisét kivétel nélkül mondják le. Az intézkedés példa nélkül áll a több mint 20 milliós város egyházának történetében – írja a Zenit.

Máriabesnyői évforduló

A máriabesnyői kegyeszsor csodálatos megtalálásának 250. évfordulójára jubileumi évet hirdettek az egyházközösség, melyet ünnepei szintjén keretében Christoph Schönborn bíboros, bécsi érsek nyitott meg április 26-án. Lencsés György a barokk iskoladramák példájára színpadi játékot írt erre az alkalomra. Egy hintó menekül címmel, mely a templom építető Grassalkovich Antal emléke előtt tiszteleg. A darabot az egyházközösség tagjai mutatták be a kolostor udvarán. Június 28-án kerül sor a Kárpát-medencei magyarság búcsújára.

Új ferences tartományfőnök

A Magyarok Nagyszonyona Ferences Rendtartomány választókáptalanját április 14–17. között tartotta Szegeden. A

112 fős tartomány tagságát képviselő 29 szerzetes által alkotott rendi gyűlés elsődleges feladata az új vezetőség megválasztása volt. A káptalan ismét tartományfőnökké választotta Fr. Magyar Gergelyt, helyettesül pedig Fr. Orosz Lórántot tette meg. A tartományi tanács, vagy definitórium tagjai a következő három esztendőben: Fr. Berhidai Piusz, Fr. Frész Timóteus, Fr. Lendvai Zalan és Fr. Lukovits Milán.

Előrejelzés a házasságról

A Brit Nemzeti Statisztikai Hivatal előrejelzése szerint Nagy-Britanniában 2031-ben a felnőtt lakosságnak csupán 41%-a él majd házasságban. A jelentés szerint az elkövetkezendő huszonöt évben várhatóan egyre többen fogják a házassággal szemben az együttélést választani, s ezáltal tovább csökken majd a házasságkötések száma.

Elutasított indítvány

Az Európai Parlamentben 253 nem szavazattal, 199 támogatottság ellenében, elvetették a liberális frakciónak az emberi jogokról szóló 2008-as jelentéshez fűzött módosító indítványát, amely a szövegbe egy Benedek pápát idéltő mondatot kívánt beilleszteni, a Szent-afrikai útja során elhangzott, az AIDS terjedése és az övszerek közötti összefüggésekről tett kijelentése miatt.

Egyházdüldözés Kínában

A hatalom újult erővel folytatja a Rómához hű katolikus közösségek elleni hadjáratát. Az AsiaNews értesülései szerint Peking közelében néhány hete letartottak egy papot, amiért misézett. A hívek aggódnak az 55 éves, szívbeteg Paul Ma sorsáért, aki fogvatartása alatt várhatóan nem kapja meg a szükséges kezelést. Több tucat Rómához hű pap szenved börtönben és munkatáborokban, és ugyanennyi püspököt tartanak házi őrizetben. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

A kétezer éves teutoburgi csata

A teutoburgi csata valóban Kr. u. 9-ben volt, de a tudomány ma már bizonyítva látja, hogy a szörnyű vérontással végződő háromnapos csata ugyan Germánia erdeiben zajlott le, de nem állja meg helyét a hiedelem, hogy a rómaiak csapataikkal a „teutoburgi erdő” névvel jelzett területre húzódtak vissza Publius Quintilius Varus helytartósága idején.

Nem ez az egyetlen helyesbítésre váró adat kétezer éves történetünkben. A másodikköz úgy jutunk el, ha Varus működéséről legalább annyit emlékeztetünk ide-ide, hogy kíméletlen kapzsisággal mindenütt ellenszenvet keltett, ami végül a germánok nyílt lázadásához vezetett.

Ennek élén Arminius, a germán cheruskok fejedelme állt (született Kr. e. 17-ben, meghalt Kr. u. 21-ben). Ő, az ifjúkorában Rómában élt, de törzshöz hű maradó szabadsághős volt, aki a germán törzseket szövetségben egyesítette, és seregével Kr. u. 9-ben az ellenük küldött Quintilius Varus helytartó vezette három római légiót törbe csalta és felkoncolta. Varus a vesztés csata után öngyilkos lett. A germán cheruskok fejedelme, Arminius, a német történetírásban – miután Luther Márton Hermannra németesítette nevét – többnyire Hermannként szerepel. A teutoburgi erdőben álló 26 méteres emlékmű is Hermannsdenkmal – Hermann emlékmű

– néven ismert. Meg kell említeni, hogy az utóbbi évtizedekben van javulás ezen a téren, és többnyire hozzáfűzik: a cheruskok fejedelme Arminius.

Az idei évet Varus neve fémjelzi, és a versengés a környezetben kiástartó római kori leletek helyszínein között abban a kompromisszumban talált legalább időleges megnyugvást, hogy mindegyik lehetett helyszíne a véres csatának, hiszen csata színhelye volt mindegyik... Új szencziót sokkal inkább az jelent, hogy a Harz-hegység nyugati oldalán archeológusok olyan tárgyakat találtak egy kiterjedt csataterén, amelyek a harmadik évszázad második harmadából származnak. Tehát: rómaiak és germánok még több mint kétszáz évvel később is csatáztak ezen a vidéken. Romba dőlt ezel a hiedelem, hogy Varus veresége azonnali kivonulást és a római megszállás végét eredményezte...

Augustus, az első római császár uralkodásának fényét nagyban csökkentette a teutoburgi erdőben – vagy esetleg kicsit nyugatabbra – elszenvedett vereség. Mint Suetonius római történetíró feljegyezte, Augustus a vereség hírére így kiáltott fel: Vare, redde mihi legiones! Magyarul: Varus, add vissza légióimat! Indokolt volt a kétségbeesés. A 25 ezer főnyi sereg elvesztése még a Római Birodalomnak is fájdalmas volt.

Közreadta: **Ramsay Győző**

„TISZTELETBEN KELL TARTANI A VALLÁSSZABADSÁGOT”

Erdő Péter bíboros előadása Strasbourgban

A „Vallásos nevelés: erőforrás Európa számára” címmel május 4-én Strasbourgban tartott konferencián előadásában Erdő Péter utalt a földréz különböző országaiban ebben a témában végzett felmérésre, amelyet az Olasz Püspöki Konferencia készített európai egyházi iskolákban 2005 januárja és 2007 novembere között, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) kezdeményezésére és támogatásával.

A felmérés megállapította: a hittan tanítása és a vallásos nevelés a közoktatásban jog és olyan szolgáltatás, amelyre családok milliói tartanak igényt. A Katolikus Egyház arra törekszik, hogy lehetőségeihez képest válaszoljon erre a szükségletre. A vallásoktatás helyzetét vizsgáló felmérés egyben arra is rávilágított, hogy ennek a jognak az elismerése nem mindig magától értődő. Egyes országokban még jogi nehézségek akadályozzák a vallások szabad és nyílt oktatását. A vallásszabadsággal együtt jár a jog, hogy a hívek szabadon kinyilváníthassák önzonosságukat és hitüket, tiszteletben tartva a más vallásúakat és az ateistákat.

Az Egyház nem kér kiváltságokat vagy előnyöket – folytatta beszédében Erdő Péter bíboros. Tudatában van annak, hogy a vallásszabadság tiszteletben tartása alapvető kérdés, valamint annak is, hogy egyetlen hitet sem lehet senkire rákényszeríteni. Az emberi jogok alapja a személy sérthetetlen méltósága, amely megelőz minden jogi döntést. Ezt a méltóságot minden egyes személy fogantatása pillanatában elnyeri. A társadalomnak pedig kötelessége, hogy elismerje ezt a méltóságot és a személy értékét.

Azok, akik hosszú éveken át éltek olyan rendszerben, amely ellenőrizte és korlátozta cselekvési szabadságukat, tudják, mennyire könyörtelenek lehetnek a szabadság elleni merényletek. Megpróbálják uralni a személyeket és gondolkodási módjukat, az emberek életét a félelem, az erőszak vagy az ideológiai révén akarják ellenőrizni. Ezáltal a személy méltósága ellen követnek el merényletet, az tárgyvá vagy egy hatalom szolgálatában álló eszközzé fokozzák le – mondta beszédében a CCEE elnöke. Hangsúlyozta, hogy a család a nevelés bölcsője. A Teremtő terve szerint a gyermeket mindenképp az őt szerető személyeknek kell nevelni. A természet

rendje szerint ez a család és nem a közintézmények.

Nyilvánvaló mindenki számára, hogy az ateista diktatúrák kísérletei a vallás betiltására vagy felszámolására súlyos bűncselekményt jelentenek az emberiség ellen. A világi felfogás, amely a vallásról alkotott nézetét rá akarja kényszeríteni a társadalmakra, azt állítja, hogy a vallásnak a magánszférában kell maradnia, szintén nem tartja tiszteletben a szabadság közösségi szempontját. Ez alapján véve azt jelentené, hogy Istennek, ha létezik, nincs semmi köze a társadalmi élethez. Ennek következtében pedig a hit olyasvalami lenne, amelynek nincs hatása életünkre, így Istennek nem lenne „lehetősége”, hogy kapcsolatban legyen az általa teremtett valósággal.

A kultúra közösségi dimenziójára utalva Erdő Péter bíboros megállapította: a helyesen megélt vallásos tapasztalat nem vezet intoleranciához. Éppen ellenkezőleg: az Istennel való találkozás élménye nagy belső békét eredményez. A vallásoktatás döntő szerepet játszhat egy olyan korban, amelyben sokan észlelik válság jeleit, mely nemcsak gazdasági és pénzügyi jellegű, hanem mindenekelőtt az értékek és az élet értelmének válsága. Az Egyház éppen ezért tartja kötelességének továbbra is nevelni a fiatalokat, megtéve mindent, hogy magas szintű oktatásban részesüljenek.

Ha a vallás az emberek életének természetes része, akkor ott, ahol nevelés folyik, a vallásoktatásnak jelen kell lennie, vagyis az iskolákban, és a mai világ minden areopagosán. Meg vagyunk győződve róla, hogy általában véve a vallások, különösképpen a katolikus vallás új, szélesebb távlatot ad az életnek, emberibbé és képessé teszi arra, hogy szolidárisabb, reményben gazdagabb társadalmakat hozzon létre – fejtette ki strasbourg beszédében Erdő Péter bíboros, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöke. **(Vatikáni Rádió)**

SZENTHÁROMSÁG...

(Folytatás az 1. oldalról)

A Római Egyház nem fogadja el ezt a szokást, mert minden vasárnapon, sőt napoként megünnepeljük az Egységnek és Háromságnak ünnepét”.

Az Egyetemes Egyház számára XXII. János pápa 1334-ben, az avignon-i fogás idején rendelte el az ünnepet. A rendelkezés Róma számára volt fontos, mert a világon mindenütt önként megtartották. Ettől kezdve folyamatos a liturgikus ünnepelés. A VI. Pál-féle Miskolcnyv még azzal tette tökéletesebbé az ünnepet, hogy a három liturgikus évnek megfelelően más-más szentírási szakaszokat olvasat a misén.

A szentírási szakaszok rámutatnak arra, hogy a kinyilatkoztatás által ember képes megismerni hitünknek ezt az igazságát. Az olvasmány Mózes második könyvéből (Kiv 34,4b–6,8–9) való részlet. „Az Úr irgalmas és könyörülő Isten, hosszan tűrő, kegyelmeben és hűségben gazdag” – nyilatkozta ki magát Isten Mózes előtt. A Válasz szóltáiban a három ifjú hálánekével felel az Egyház, és állandóan ismétli: Dicséretes és magasztos örökök öröke. A szentlecke (2Kor 13,11–13) arról

az elválaszthatatlan közösségről szól, amelyet Isten szeretete és a Szentlélek höz létre bennünk. Az Alleluja vers az Atya, a Fiú és a Szentlélek dicsőítését, amelynek titkát Urunk a búcsúbeszédében tárja elénk. Az Evangélium az Isten szeretetéről tanít, aki elküldte Fiát, hogy általa üdvözüljünk (Jn 3,16–18).

A mise könyörgése megköszöni a mennyei Atyának, hogy kinyilatkoztatja a Szentháromság életének belső titkát. Azt kérjük, hogy annak dicsőségét megismerjük, és a fölséges hatalmú egy Isten imádjuk. Amíg az áldozás utáni könyörgésben kérjük, hogy ezen misztérium megváltása szolgáljon lelkünk-tesztünk üdvösségére, addig a felajánló könyörgés csak az adományaink megszentelését kéri.

A prefáció igazi himnusz, a Szentháromság magasztalása. Megvalljuk a háromszemélyű egy Istent. Az igaz és örök Istenséget úgy valljuk, hogy három különböző személyt imádjunk egyetlen lényben és egyetlen fenségben. Ezért méltán zeng a dicsőre ének a láthatatlan világ lényeitől: Szent vagy!

Sokszor valljuk meg hitünket e rövid magasztalással: „Dicsőség az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek, miképpen kezdetben, most és mindörökké. Amen”.

Verbényi István

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefon-számát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálhat még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>.

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com. Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove; www.magyar-katolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhiért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécsújtelek (Familien-Kirche) 17:00-kor; Bécs, vasárnaponként 11:00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bnke@katolikus.at; <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1/317 3636.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwarter 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9:00-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.15-kor.

Graz: Ugri Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08; szentmise a hónap első vasárnapján 10.00 órakor, a többi vasárnapokon 17.00 órakor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30, sz.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Norbert Jakob, Tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768/7727/444. E-Mail: janiorath@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 13.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waagasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombat 17.00-kor az Orsolyta-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohumy István, Tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongroise, 42, rue des Anglais 33, B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivétel. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.: 0033-1/42 086170, Fax: 0033-1/42 067155, <http://magyamissio.free.fr>

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. P. Szomszéd Tamás József SJ, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-9081/7890075, vagy mobil: 0049/151 142 32806.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Esseni Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyeri Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Baden Baden. Erd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe, Tel.: 0049-721/ 687215.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theiboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de; Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Oszlopos parasztház, hátul hozzáépített új részsel, félkész állapotban ca. 150 m² lakórésszel, nagy terekkel, szántóval, Pálháza eladó. T.: 0049-89/67 26 51 v. 0160/63 92 652.

Balatonakarattyán szép fekvésű, négy-szobás, étkezős, 2 fürdőszobás nyaraló eladó. Érdeklődni júniustól a helyszínen: 0036-30/329 44 05, v. 0049-(0)7081/63 43, este.

Eladó Komáromban 2 szoba összkomfortos, távfűtéses, második emeleti, kiemelt minőségű, 2 szobás lakás, garázzsal. A gyógyfürdő pár kilométerre fekszik a lakástól, ligetes környezetben, közel Budapesthez. T.: 0049-89/370 64 716, este.

58 éves nő házvezetést, gyermeknevelést vállal bentlakással. T.: 0036-28/610 437 v. 0036-20/778 18 13.

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések karakterenként:	0,10 EUR
"Jelige" – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti-, nyereséges hirdetés karakterenként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok karakterenként	0,40 EUR
Egyszerű, 1. pontos* keret	10,00 EUR
Kétházdós hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként írazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt, Telefon: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022. Fax: 0049-69/97 78 26 84. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misézó – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberförhringer Str. 40, D-81925 München, Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf, Tel./Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye: Misézó hely: Passau: Erd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenhoferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart, Tel.: 0049-711/2369190, Fax: 0049-711/2367393, E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. tempfliimre@yahoo.de www.ukgm-stgt.de

Würzburgi Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Kocsisik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg, Telefon: 0049-931/38 62 43, Fax: 386-405.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelképásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620, pinemeth@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja kápolnájában minden kedden 8.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039/347.344.55.38, E-Mail: ruppert.jozsef@piarista.hu

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-44/36 23 303. E-Mail: F.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Früburg: Ft. Pópa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-kor, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne). Misézó helyek: Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; Bern: Róm. Kath. Ungarmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch; <http://www.katolikus.ch>

Basel: Pál István, Tel.: 0041/765185441. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. □

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

Keresztelések: *Balász Sarah Jessica*, B. Henrik István és Beatrix kisleánya 2008. november 16-án, *Ley Benjamin*, L. Christian és Anikó kisfia 2009. április 5-én a müncheni Damenstift-templomban, valamint *Erdei Daniel*, E. Majk Béla és Ildikó kisfia 2009. március 21-én az erdingi Hl. Geist-templomban részesültek a kereszttség szentségében.

Halottaink: *Bayer Oszkár*, 88 éves korában hunyt el, temetése február 5-én a müncheni Ostfriedhofban volt, *Ledermüller Olivér*; 85 éves korában hunyt el, temetése március 31-én, szintén a müncheni Ostfriedhofban volt, valamint *Koncz Makk Erzsébet*, 83 éves korában hunyt el, temetése április 3-án a müncheni Neuer Südfriedhofban volt. Nyugodjanak békében! **Varga Katalin**

† Jáki Szaniszló OSB

(1925–2009)

Április 7-én 84 éves korában szívroham következtében Madridban hunyt el a neves fizikus, filozófus és teológus. Egy héttel előtte legújabb könyvéről előadást tartott a Vatikánban a Pápai Tudományos Akadémián, amelynek 1990 óta tiszteletbeli tagja volt. 1987-ben elnyerte a Templeton-díjat.

Jáki Szaniszló 1942-ben kezdte meg a noviciátust, 1948-ban szentelték papá. Két testvére szintén bencés szerzetes lett. Magyarországot elhagyva Rómában, a Pápai Szent Anzelm Intézetben szerzett doktorátust teológiából 1950-ben, filozófiából pedig a Fordham Egyetemen 1957-ben. Posztdoktori kutatást folytatott a Stanfordi és a Princetoni Egyetemen. 1965-ben kezdett tanítani a New York közelében található Seton Hall Egyetemen, ahol professzori rangot szerzett.

Az Egyesült Államokba költözve hat magyar szerzetestársával megalapította a Woodside-i Bencés Priorátust. 1974–76 között az Edinburg-i Egyetem előadója. Élete során számos helyen tanított az Egyesült Államokban és Európában, többek között a Yale, a Harvard, a Sorbonne Egyetemen és a római Pápai Gergely Egyetemen.

A hit és az értelemben közti kapcsolat elkötelezett kutatója volt. Több mint 40 könyvet, valamint cikkek, esszék százait tette közzé a tudomány és hit kapcsolatáról, de lelkeségi kérdésekről is. Többek között végiglemezte a 150 zsolnárt és a Jézus Széve litániát is. Rendszeresen foglalkozott etikai kérdésekkel is a Magyar Bioetikai Társaság keretében. Előadásainak nagy része magyarul is megjelent a Jel folyóiratban, a Ecclesia gondozásában és saját kiadásában.

A temetését április 29-én került sor a Pannohalmi Főpápaságban.

† P. Juhász László SJ

(1925–2009)

Juhász László 1925. augusztus 23-án született Hódmezővásárhelyen. Elemi és középiskolai tanulmányai után belépett a jezsuita rendbe és a budapesti noviciátusban végezte az újonc éveket. Filozófiai tanulmányait Szegeden kezdte el, és miután külföldre került, Löwenben fejezte be. A teológiát is Löwenben végezte. 1954. augusztus 15-én szentelte őt pappá Löwenben Suenens bíboros. A harmadik

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az ÉLETÜNK müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

probációra vizont Gandiába (Spanyolország) küldték. Rómában a Gregoriánus doktorált filozófiából 1962–64 között.

Előjárói Chilhé küldték, ahol előbb Valparaisóban latint és görögöt tanított, majd Santiagóban a katolikus egyetemen kiegészítő lelkész volt, író, misszionárius és könyvtáros. 1968-tól kezdve az USA-ban, Buffalóban a Canisius College-ban tanított filozófiát, és közben Lackawannában kiegészített a magyar lelképásztorkodásában. 2000-től vasárnaponként a buffalói Szent Erzsébet magyar templomban rendszeresen mondta a szentmisét a magyaroknak. Ezt a szolgálatot egészen 2009-ig végezte, amikor gyenge egészsége miatt New York-ba, a Fordham Egyetemen levő Murray-Weigel Hall-ba, vagyis betegterembe került. 2009. május 7-én halt meg New York egyik kórházában, 84 éves volt, 66 éve jezsuita, 55 éve pap. R.I.P.

Miklósházy Attila ny. pk.

KELETI EGYHÁZAK 12. TALÁLKOZÓJA

Első alkalommal rendezték meg Ungváron május 12. és 14. között a keleti rítusú katolikus egyházak találkozóját, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) szervezésében. A találkozó célja az volt, hogy elmélyítsék a püspöki egységet és elősegítsék a különböző keleti hagyományok megszilárdulását a kontinensen.

A Katolikus Egyházon belül több sajátjogú (sui iuris) részegyház található; ezek mind teljes egységet alkotnak Rómával, de liturgikus formáikban, teológiájukban és egyházi jogi gyakorlatukban különböznek. Jelenleg 24 sui iuris egyház létezik, amelyek közül 15 tartozik a bizánci rítushoz. A találkozón 14 európai képviselő vett részt 53 püspökkel, akik mind teljes jogú tagjai a CCEE-nek. □

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Felélés kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felélés szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József és Vincze András

Redakción és Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Chefredakteur: dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15 EUR

11 Exemplare

nach Erbes mit Luftpost USS 50

ELŐFIZETÉS:

Az ÉletüNKet a helyi magyar lelkész terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 EUR

Előfizetési ár egy évre: 15 EUR

Tengerentúli USS 50

BANKSZÁMLÁNK:

Ungarische Katholische Delegatur

Sonderkonto „ÉLETÜNK“:

Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

IBAN DE16 7001 0800 0600 6508 03

BIC PBKND333

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5,

82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt

zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLÉKELTÜNK.